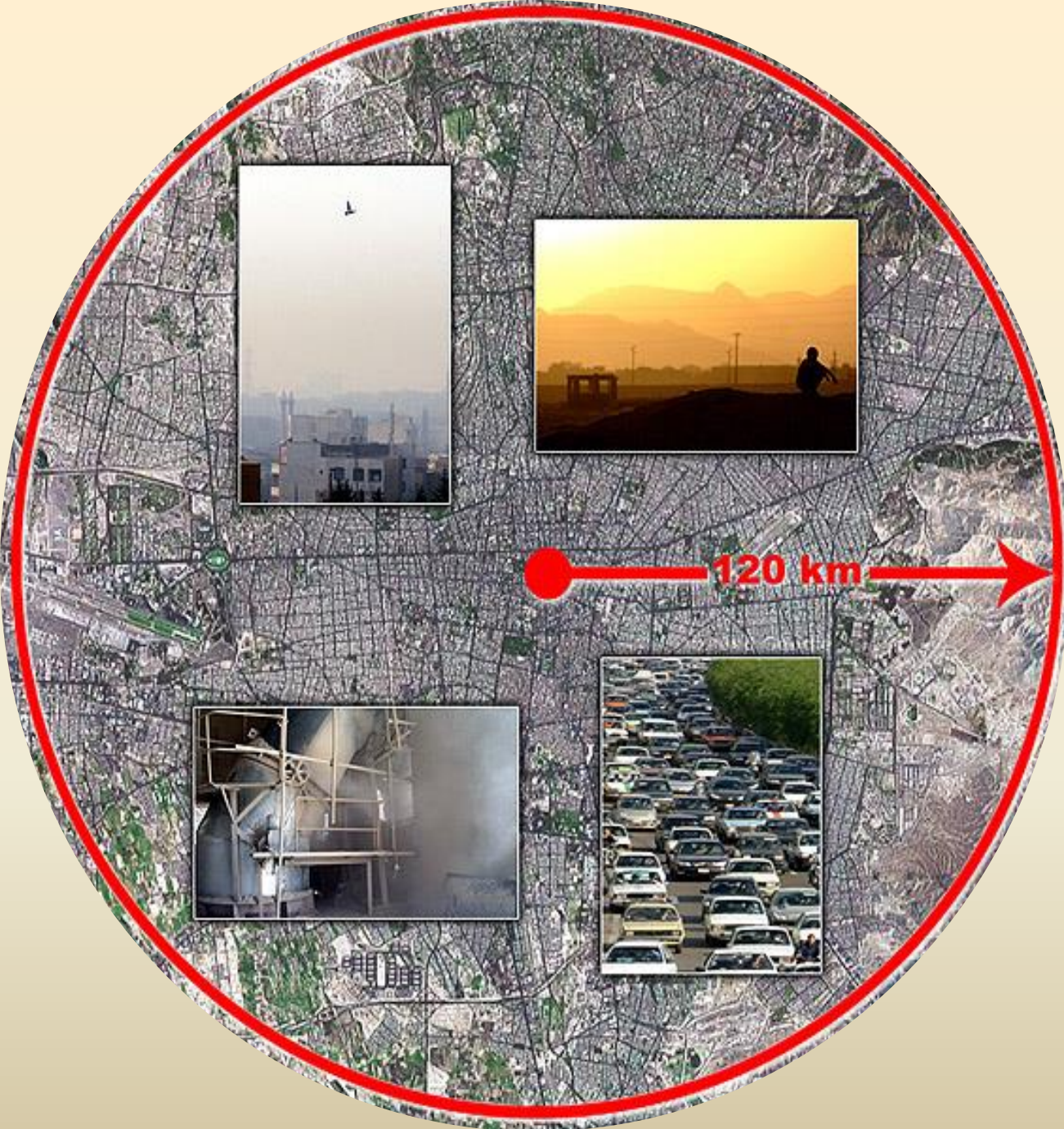

محدودیت استقرار صنایع در شعاع ۱۲۰ کیلومتری تهران

هفتاد و نهمین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان تهران

معاونت اقتصادی اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان تهران

مقررات منع استقرار صنایع در شعاع ۱۲۰ کیلومتری در سال ۱۳۴۶ و با هدف مقابله با تراکم جمعیت و نیز تمرکززدایی جمعیتی شهر تهران تصویب شد تا علاوه بر مقابله با آلودگی هوا، توسعه متوازن برای شهرهای دیگر کشور نیز ایجاد شود. اما پس از گذشت بیش از ۵ دهه از تصویب آن و ایجاد معافیت برای برخی از صنایع از جمله دانش‌بنیان، غذایی و کشاورزی و همچنین استانهای همجوار، همچنان برخی صنایع مستقر در این محدوده با چالش‌های متعددی روبه‌رو هستند.

برخی از نکات قابل توجه در خصوص محدودیت استقرار صنایع در شعاع ۲۰ کیلومتر

- ❖ آیا هدف مصوبات در ارتباط با تمرکز زدایی و جلوگیری از رشد جمعیت و آلودگی هوا و ترافیک تحقق یافته است؟ پاسخ روشن است که این اهداف محقق نشده است.
- ❖ رویکرد فاصله خطی و تعیین ۱۲۰ کیلومتر و موارد مشابه در این زمینه، فاقد پشتوانه و مستندات علمی و اصولی قابل اتکا می باشد. روش مشابهی (مشابه ایران) بر مبنای فاصله خطی ثابت و غیر منعطف الزام آور وجود ندارد. در مقابل بسته به محل جغرافیایی و زیربخشهای مختلف اقتصادی، روشهای مختلفی جاری است.
- ❖ رویکرد آمایش سرزمین و هدایتگری جریان استقرار صنایع مختلف بر اساس تکنولوژی و اولویت مربوطه در مناطق مختلف جاری نیست
- ❖ روش جاری موجب توسعه صنایع غیرقانونی و غیررسمی بدون امکان نظارت و کنترل نهادهای نظراتی ذیربط نه تنها موجب کاهش آلاینده‌گی نمی شود بلکه نتیجه عکس داشته و موجب افزایش آثار منفی زیست محیطی شده است.
- ❖ در شرایطی که دولت دچار مشکلات اساسی در زمینه زیرساختهای توسعه ای از جمله تامین آب، برق، گاز و ... برای توسعه واحدهای تولیدی می باشد، عدم امکان نوسازی و توسعه واحدهای موجود با زیرساختهای تامین شده، موجب فریز شدن ظرفیتهای زیرساختی سرمایه گذاری شده است.
- ❖ مستثنی شدن کلیه استانهای همجوار شامل قزوین، البرز، قم و سمنان از این محدودیت، باعث از بین رفتن اساس محدودیت ناشی از مصوبه و باقی ماندن اثرات آن صرفاً بر استان تهران شده است.
- ❖ این موارد ایجاب می کند محیط زیست نگرش بخشی و غیر موثر قبلی را اصلاح و رویکرد فرابخشی و نظارت بروز و هدفمند را در پیش بگیرد

فرایند بررسی و تصویب پیشنهادات استانی در هیات مقررات زدایی

شناسایی مشکل قانونی و مقرراتی در دستگاههای مختلف استانی

تهیه گزارش موضوع در کاربرد ویژه مربوطه و ارسال به اقتصاد و دارایی استان

بررسی کارشناسی اولیه در اقتصاد و دارایی و چکش کاری آن از طریق برگزاری جلسات کارشناسی با نمایندگان دستگاههای ذیربط

انعکاس به دبیرخانه هیات مقررات زدایی

تهیه گزارش نهایی در کاربرد مربوطه

بررسی کارشناسی در دبیرخانه هیات مقررات زدایی با اخذ نظرات دستگاههای اجرایی ذیربط و ارسال به کمیته تخصصی

بررسی و تصویب در هیات مقررات زدایی

بررسی و نهایی نمودن موضوع در کمیته تخصصی و ارسال به هیات

روند اقدامات گذشته برای اصلاح رویکرد جاری در مقررات

- ❖ تلاش و پیگیری دوساله استانداری و در نهایت توافق محیط زیست کشور با وزارت صنعت، معدن و تجارت و ارائه متن پیشنهادی به دولت جهت انجام اصلاحات لازم در مقررات جاری
- ❖ عدم حصول نتیجه از پیشنهاد ارائه شده به دولت و پیشنهاد اقتصاد و دارایی استان در شورای گفتگو جهت استفاده از ظرفیت هیات مقررات زدایی به عنوان یک نهاد فراقوه ای و موثر
- ❖ مکاتبه معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری با مرکز پایش و بهبود محیط کسب و کار بدون ارسال کاربرگ مربوطه و طی فرایند اجرایی آن در اقتصاد و دارایی استان
- ❖ طرح و تصویب موضوعات مورد توافق محیط زیست و وزارت صمت در جلسه کمیته ذیل هیات مقررات زدایی بدون مخالفت زیست
- ❖ تصویب دو بند اول بندهای مورد توافق در هیات مقررات زدایی با حضور استاندار محترم و سایر مدیران محترم استان
- ❖ در متن مصوبه هیات مقررات زدایی ، دو بند پیشنهادی مورد توافق (داخل و خارج از شهرکهای صنعتی) در قالب یک بند تصویب شده است که مشکلاتی در پی داشته است.

تفاوت مصوبات هیات مقررات‌زدایی و متن پیشنهادی

متن توافق وزارت صمت و محیط زیست:

- ❖ احداث واحد جدید و توسعه واحدهای تولیدی در شهرکها و نواحی صنعتی مصوب به شرح پیوست مجاز است. (نتیجه عکس، آنست که تاکنون مجاز نبوده است)
- ❖ صدور مجوز توسعه و نوسازی برای واحدهای دارای پروانه بهره‌برداری و کارت شناسایی مستقر در خارج از شهرکها و نواحی صنعتی، تا حداکثر دو برابر ظرفیت موجود در زنجیره تولید، در عرصه و اعیان موجود با رعایت ضوابط زیست محیطی مربوطه بلامانع است.

متن مصوبه هیات مقررات‌زدایی:

- ❖ صدور مجوز توسعه و نوسازی برای واحدهای دارای پروانه بهره‌برداری و **پروانه کسب تولیدی** و کارت شناسایی مستقر در **داخل** و خارج شهرکها و نواحی صنعتی، حداکثر تا دو برابر ظرفیت موجود در زنجیره تولید در عرصه و اعیان موجود با رعایت ضوابط زیست محیطی مربوطه بلامانع است.
- ❖ سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است به استعلامهای مربوط به توسعه واحدهای صنفی و صنعتی تولیدی در شهرکها و نواحی صنعتی حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ تکمیل مدارک و مستندات پاسخ دهد.

نکات قابل توجه در روند اصلاح مقررات محدودکننده استقرار

قانون گذار با رویکرد تسهیل تولید، قانون سال ۱۳۷۴ را بازنگری و قانون هوای پاک را در سال ۱۳۹۶ تصویب نمود که این اصلاح چند نکته دارد:

□ قانون گذار مسئولیت ابلاغ ضوابط استقرار را از هیات وزیران یک سطح پایین تر برده و به محیط زیست محول نموده است. یعنی محیط زیست اختیار قانون گذاری سهل تر را از مجلس دریافت کرده است ولی محیط زیست رویکردش از هیات وزیران سخت گیرانه تر کرده است.

□ با وجود بهتر شدن قانون و رویکرد تسهیل گر قانون گذار، دو مورد منفی در قانون جدید اتفاق افتاده است که یکی افزایش مدت پاسخگویی به استعلام از سوی محیط زیست از دو هفته به یکماه افزایش پیدا کرده است و دوم اینکه استعلام جواز تاسیس نیز در آن گنجانده شده است در حالی که در قانون قبلی فقط رونوشت داده می شد.

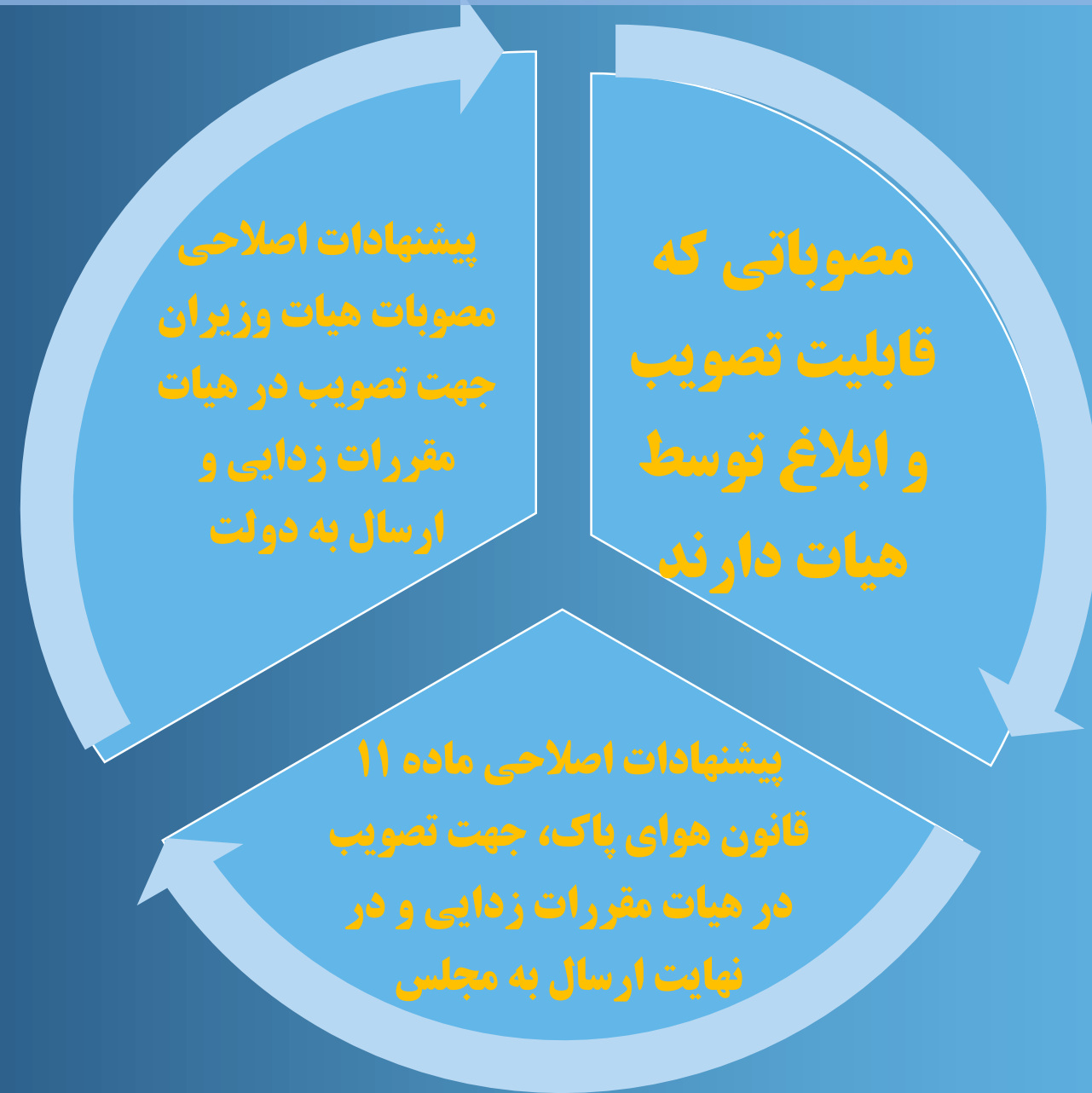
□ محیط زیست در ضوابط اجرایی، بخشی از مفاد متن ماده ۱۱ قانون هوای پاک را هم بسط داده و هم به نفع خود اصلاح نموده است. (در ماده ۳ ضوابط، داخل و خارج شهرک را ذکر کرده در حالی که متن قانون کلی بوده و همچنین عبارت طرح در کمیسیون را در ماده ۱۵ بعد از اعتراض متقاضی گنجانده است)

اقدامات لازم با توجه به شرایط جاری جهت رفع مشکل

استفاده از ظرفیتهای مثبت و موثر
مصوبات هیات مقررات زدایی و
برداشت مثبت محیط زیست در این
زمینه

انعکاس پیشنهادات جدید به هیات
مقررات زدایی و تسهیل مجوزهای
کسب و کار

پیشنهادات قابل ارائه به هیات مقررات زدایی و تسهیل مجوزهای کسب و کار

نکات قابل توجه در مصوبات هیات مقررات زدایی

رفع محدودیت استقرار
گواهی‌های فعالیت صنعتی
صادره توسط وزارت صنعت،
معدن و تجارت

برای رفع مشکلات واحدهای صنعتی
تولیدی داخل محدوده ۱۲۰
کیلومتری تهران

اصلاح مصوبه اخبر و تفکیک
داخل و خارج شهرکها و
نواحی صنعتی

تصویب مصوبه جدید برای نحوه پاسخگویی به استعلامات

تصویب مصوبه جدید برای ابطال بخشی از ضوابط که قانون را بسط داده است

تصویب مصوبه ای جهت اصلاح ماده ۱۳ ضوابط و مقررات استقرار ابلاغی سازمان حفاظت
محیط زیست با هدف فراهم شدن امکان تغییر فعالیت به صنایع هم رده و پایین تر

پیشنهادهای اصلاحی مصوبات هیأت محترم وزیران

برای رفع مشکلات واحدهای صنعتی
تولیدی داخل محدوده ۱۲۰
کیلومتری تهران

بند ۳ مصوبه شماره ۹۴۲/ت/۱۱۹ هـ مورخ ۹/۴/۶۹
هیأت محترم وزیران و مصوبات بعدی در مورد صدور
مجوزهای احداث شهرک های صنعتی به عنوان
جایگزین یکی از پلاک های ۱۷ گانه)
مستثنی نمودن شهرک ها و نواحی صنعتی
مصوب استان تهران، از ممنوعیت استقرار

مصوبه شماره ۵۶۱۵۰ مورخ ۵۸/۰۷/۰۷
در صورت عدم توفیق برای مستثنی کردن
شهرک ها و نواحی، حداقل توسعه در قالب
افزودن خطوط تولید و محصولات جدید
واحدهای انتقالی و مستقر در شهرک ها و
نواحی صنعتی و امکان افزایش عرصه و اعیان
آنها، با اخذ مصوبه از هیأت محترم وزیران
فراهم شود

مصوبه شماره ۵۶۱۵۰ مورخ ۵۸/۰۷/۰۷
تجویز افزودن محصولات و
خطوط تولید جدید برای
دارندگان کارت های شناسایی و
پروانه های بهره برداری مورد
تأیید سازمان حفاظت محیط
زیست در خارج از شهرک ها و
نواحی صنعتی، صرفاً در عرصه
و اعیان موجود در داخل
محدوده ۱۲۰ کیلومتری تهران

اصلاح مصوبه شماره ۵۳۵۴۱/ت/۱۹۰۰۷ هـ مورخ
۹۶/۰۲/۲۳
امکان انتقال صنایع غیر مجاز از سایر نقاط
استان به غیر از محدوده شهر تهران برای
استقرار در هشت شهرک صنعتی خصوصی استان

اصلاح مصوبه شماره ۲۳۵۸۰/ت/۳۲۵۰۲ هـ مورخ
۸۴/۰۵/۱۱
رفع ممنوعیت استقرار واحدهای تولیدی و
ماسه و آسفالت در کنار معادن واقع در داخل
محدوده ۱۲۰ کیلومتری تهران

باتشکر